

KARWAŃSKA, Aleksandra, KULBAT, Aleksandra, MATYKA, Kamila, UNIŁOWSKA, Izabela, KOJDER, Ewa, DOLENHA, Arsen, DOVZHUK, Yuliia, OCHAŁ, Justyna, FERSCHKE, Anna & SZYMCZYK, Aleksandra. The impact of aesthetic medicine procedures on patient comfort in life, physical activity and mental health. *Journal of Education, Health and Sport*. 2023;14(1):20-26. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2023.14.01.002>
<https://apcz.umk.pl/JEHS/article/view/42791>
<https://zenodo.org/record/7729951>

The journal has had 40 points in Ministry of Education and Science of Poland parametric evaluation. Annex to the announcement of the Minister of Education and Science of December 21, 2021. No. 32343. Has a Journal's Unique Identifier: 201159. Scientific disciplines assigned: Physical Culture Sciences (Field of Medical sciences and health sciences); Health Sciences (Field of Medical Sciences and Health Sciences). Punkty Ministerialne z 2019 - aktualny rok 40 punktów. Załącznik do komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 grudnia 2021 r. Lp. 32343. Posiada Unikatowy Identyfikator Czasopisma: 201159. Przypisane dyscypliny naukowe: Nauki o kulturze fizycznej (Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu); Nauki o zdrowiu (Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu). © The Authors 2023; This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Nicolaus Copernicus University in Torun, Poland Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author (s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non commercial license Share alike. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited. The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper. Received: 25.02.2023. Revised: 28.02.2023. Accepted: 09.03.2023. Published: 13.03.2023.

The impact of aesthetic medicine procedures on patient comfort in life, physical activity and mental health.

Wpływ zabiegów medycyny estetycznej na komfort życia pacjentów, aktywność fizyczną oraz zdrowie psychiczne.

Aleksandra Karwańska, Aleksandra Kulbat, Kamila Matyka, Izabela Uniłowska, Ewa Kojder, Arsen Dolenha, Yuliia Dovzhuk, Justyna Ochał, Anna Ferschke, Aleksandra Szymczyk.

Aleksandra Karwańska

<https://orcid.org/0000-0001-6917-6985>

olakarwanska@gmail.com

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie, ul. Wrocławska 1/3, 30-901 Kraków.

Aleksandra Kulbat

<https://orcid.org/0000-0002-3981-4242>

alexandra.kulbat@gmail.com

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie, ul. Wrocławska 1/3, 30-901 Kraków.

Kamila Matyka

<https://orcid.org/0000-0003-4650-3079>

kamilamatyka@gmail.com

Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii we Wrocławiu, plac Hirszfelda 12, 53-413 Wrocław.

Izabela Uniłowska

<https://orcid.org/0000-0001-6657-6692>

izabelaunilowska@gmail.com

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie, ul. Wrocławska 1/3, 30-901 Kraków.

Ewa Kojder

<https://orcid.org/0000-0003-2845-5050>

ewakojder@gmail.com

Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, ul. Lwowska 60, 35-301 Rzeszów.

Arsen Dolenha

<https://orcid.org/0000-0002-0228-9667>

arsen1397@ukr.net

Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, ul. Lwowska 60, 35-301 Rzeszów.

Yuliia Dovzhuk

<https://orcid.org/0000-0003-1543-8622>

yulyadovzhuk@gmail.com

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką w Krakowie, ul. Wrocławska 1/3, 30-901 Kraków.

Justyna Ochał

<https://orcid.org/0000-0003-4567-8678>

justyna636@icloud.com

Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Rzeszowie, ul. Lwowska 60, 35-301 Rzeszów.

Anna Ferschke

<https://orcid.org/0000-0002-9078-0682>

aniafer@op.pl

7 Szpital Marynarki Wojennej w Gdańsku, Polanki 117, 80-305 Gdańsk.

Aleksandra Szymczyk

<https://orcid.org/0000-0003-2207-4329>

aszymczyk44@gmail.com

7 Szpital Marynarki Wojennej w Gdańsku, Polanki 117, 80-305 Gdańsk.

Abstract**Introduction**

Aesthetic medicine procedures significantly affect the comfort of patient's lives, their amount of physical activity and mental health. Today, medicine serves not only to eliminate the consequences of diseases or their prevention, but also aesthetic considerations, which are directly related to the quality of life in general.

Purpose

The purpose of this review is to present the current state of knowledge on the impact of aesthetic medicine procedures on the comfort of patients' lives.

Methods

Literature was searched in PubMed and Google Scholarship databases. Publicly available books were searched.

Results

People who use aesthetic medicine can improve their self-esteem and even their socioeconomic status or get a better job than before.

Conclusions

Patients's quality of life and mental health significantly increase after aesthetic medicine procedures.

Keywords: aesthetic medicine, life comfort, self-esteem, mental health

Abstrakt**Wstęp**

Zabiegi z zakresu medycyny estetycznej w znacznym stopniu wpływają na komfort życia pacjentów, poziom aktywności fizycznej oraz zdrowie psychiczne. Obecnie medycyna służy nie tylko eliminacji następstw chorób czy ich profilaktyce, ale i względem estetycznym, które mają bezpośredni związek z ogólnie pojmowaną jakością życia.

Cel

Celem tego przeglądu jest prezentacja aktualnego stanu wiedzy na temat wpływu zabiegów medycyny estetycznej na komfort życia, aktywność fizyczną i zdrowie psychiczne pacjentów.

Metody

Przeszukano literaturę w bazie PubMed oraz Google Scholarship. Przeszukano ogólnodostępne książki.

Wyniki

Osoby korzystające z medycyny estetycznej mogą polepszyć swoją samoocenę, a nawet status społeczno-ekonomiczny czy zdobyć lepsze niż dotychczas stanowisko pracy.

Wnioski

Komfort życia pacjentów po wykonaniu zabiegów z dziedziny medycyny estetycznej znacząco wzrasta, a zdrowie psychiczne polepsza się.

Słowa kluczowe: medycyna estetyczna, komfort życia, samoocena, zdrowie psychiczne

Wstęp

Na przestrzeni lat cele wykonywania zabiegów z zakresu ogólnie medycyny uległy zmianie. Dawniej zaliczało się do nich przede wszystkim redukcję defektów powstałych na skutek choroby i związanych z nimi dolegliwości. Obecnie medycyna jest wykorzystywana również po to, by poprawiać komfort życia osób zdrowych, niecierpiących na żadną chorobę. W związku z tym medycynę estetyczną można uznać za *wish-fulfilling medicine*, czyli medycynę spełniającą życzenia [8].

Już starożytni Grecy, Egipcjanie i Rzymianie stosowali zabiegi, których celem była poprawa wyglądu zewnętrznego. Medycyna estetyczna powstała jednak we Francji, po czym wiedza na jej temat została rozpowszechniona na całym świecie. W Polsce znana jest od początku lat 90. XX wieku [4].

Jest to dział medycyny, w którym poprawie ulegają takie aspekty życia człowieka jak jego wygląd zewnętrzny, estetyka, wizerunek, samopoczucie oraz ogólnie pojmowana jakość życia [4]. Aktualnie jest ona wykorzystywana przede wszystkim po to, by zapewnić wysoką jakość życia osobom zdrowym, dla których wygląd zewnętrzny ma duże znaczenie.

Historia medycyny estetycznej

Źródeł medycyny estetycznej należy upatrywać w starożytności, która kojarzona jest współcześnie z kultem piękna praktykowanym wśród starożytnych Greków, Egipcjan i Rzymian. Jako dyscyplina medyczna została poznana przez społeczeństwo dopiero we Francji w 70. latach XX wieku. Jej twórcą natomiast jest francuski endokrynolog Jean Jacques Legran, dzięki któremu w 1973 roku swoją działalność rozpoczęło Francuskie Towarzystwo Medycyny Estetycznej. W 1975 roku takie samo towarzystwo powstawało we Włoszech, a dokładnie w Rzymie, dzięki czemu medycyna estetyczna miała odpowiednie warunki do głębszych przeobrażeń, a tym samym korzystnej dla pacjentów progresji [4].

Po latach zaczęto tworzyć kolejne instytucje tego typu – w Belgii i Hiszpanii, co doprowadziło do powstania Międzynarodowego Związku Medycyny Estetycznej (*Union International de Medicine Esthetique* – UIME). Miało to miejsce w 1978 roku [4]. Siedzibą związku ustanowiono Paryż [2]. Obecnie zrzesza on ponad 20 towarzystw medycyny estetycznej – pochodzących z różnych państw, również z Polski [2].

W tym samym roku (tj. w 1978 roku) w Mediolanie dokonano utworzenia pierwszej placówki naukowej, która ma na koncie niewątpliwy przełom w dziedzinie medycyny estetycznej. Dzięki niej opisywana dyscyplina stała się przedmiotem akademickim, co pozwoliło na rozpowszechnianie wiedzy na jej temat wśród studentów uniwersytetu [10].

W późniejszym okresie następował stopniowy rozwój medycyny estetycznej, która w Polsce zaczęła być rozpowszechniana na początku lat 90. XX wieku [4]. To właśnie w tamtym czasie utworzono Sekcję Medycyny Estetycznej – bezpośrednio związaną z Polskim Towarzystwem Lekarskim. Od 2010 roku sekcja ta działa pod nazwą Polskie Towarzystwo Medycyny Estetycznej i Anti-Aging [4].

Istota medycyny estetycznej

Medycyna estetyczna jest jednym z działów medycyny, który zaliczany jest do estetologii medycznej. Aktualnie głównym celem jej wykorzystywania jest zapewnienie wysokiej jakości życia osobom zdrowym poprzez profilaktykę, a także rekonstrukcję, w trakcie której dąży się do uzyskania stanu wybranego obszaru ciała odpowiadającego stanowi pierwotnemu lub innemu oczekiwanemu przez pacjenta [10].

Zdaniem Anny Gałęby ta stosunkowo młoda dyscyplina medyczna zajmuje się profilaktyką zdrowotną i szerzeniem wiedzy na temat zdrowego stylu życia [4]. Trafniejsze wydaje się natomiast postrzeganie medycyny estetycznej jako dyscypliny mającą na celu poprawę jakości życia pacjentów – w różnych jego obszarach. Jest to dział medycyny, w którym kluczowe znaczenie ma zdrowie człowieka w takich aspektach jak:

- wygląd zewnętrzny,
- estetyka,
- wizerunek,
- samopoczucie,
- dostrzegalne zmiany w skórze,
- pogorszona jakość życia odczuwana przez pacjenta [4].

Dzięki medycynie estetycznej możliwe jest pozbycie się licznych niedoskonałości. Pozwala na skuteczną profilaktykę, ale umożliwia również leczenie zaawansowanych zmian w wyglądzie. Skupia się na procesach starzenia się skóry, a tym samym na redukcji powstałych na twarzy zmarszczeń. Ponadto dotyczy poprawy defektów estetycznych, takich jak rozstępy, cellulit, otyłość miejscowa czy blizny. W zależności od rodzaju zabiegu i jednocześnie oczekiwanych przez pacjenta efektów w medycynie estetycznej wykorzystuje się między innymi:

- laser frakcyjny,
- podciśnienie,
- fale radiowe,
- masaż mechaniczny,
- peelingi,
- toksynę botulinową,
- kriolipolizę,
- zabiegi biostymulacyjne,
- wypełniacze,
- światło IPL/E-Light,
- nakłuwanie [9].

Cele medycyny estetycznej

Dążenia specjalistów z zakresu medycyny, podyktowane oczekiwaniami pacjentów, zmieniły się na przestrzeni lat. Obecnie medycyna ma służyć nie tylko leczeniu osób chorych czy profilaktyce wybranych schorzeń, ale i optymalizacji zdrowia w pełnym tego znaczeniu [8]. Poprawa komfortu życia pacjentów ma współcześnie duże znaczenie, a medycyna estetyczna jest głównym obszarem, w którym dochodzi do zmian z tym związanych.

Karolina Napiwodzka-Bulek nazywa współczesną medycynę *wish-fulfilling medicine*, czyli medycyną spełniającą życzenia, której wykorzystywanie ma prowadzić do poprawy jakości życia osób zdrowych [1]. Dyscypliną bezpośrednio związaną z tym stwierdzeniem jest właśnie opisywana w tej pracy medycyna estetyczna skupiająca się na celach natury estetycznej.

Należy oczywiście podkreślić, że w medycynie estetycznej nie brakuje sytuacji, w których jest ona wykorzystywana dla celów diagnostycznych oraz z powodu wskazań medycznych [8]. Niemniej odbywają się w jej obszarze dbałość o wygląd zewnętrzny pacjenta, a tym samym jakość jego życia jest obecnie kluczowa.

Odbiorcami zabiegów z zakresu medycyny estetycznej są więc w szczególności klienci płacący za usługi, nie pacjenci, którymi można nazwać osoby wymagające interwencji medycznej ze względów zdrowotnych. Rodzi to istotne dylematy dotyczące etyki zawodowej, z którymi muszą borykać się specjaliści [8].

Celem medycyny estetycznej bywają zróżnicowane. Z jednej strony w ramach tej dyscypliny wykonywane są zabiegi typowo lecznicze, z drugiej natomiast zabiegi „upiększające”. W jej zakresie realizowane są na przykład zabiegi będące następstwem terapii dermatologicznej czy ginekologicznej, ale też takie jak korekta ust – wynikające wyłącznie z życzenia pacjenta [8]. Należą do nich między innymi następujące praktyki:

- odmłodzenie i ujędrnienie skóry,
- korekta kształtu i owalu twarzy,
- wymodelowanie ust,
- zwężenie porów skóry,
- eliminacja nadpotliwości,
- likwidacja owłosienia ciała,
- korekcja kolorytu uzębienia,
- niwelacja przebarwień posłonecznych,
- wypełnienie zmarszczek,
- korekcja zgryzu,
- redukcja nadmiaru tkanki tłuszczowej.
- leczenie objawów trądziku różowatego,
- redukcja cieni pod oczami [9].

Nie ulega jednak wątpliwości, że każda usługa realizowana w ramach medycyny estetycznej wpływa na komfort życia pacjentów. Dzięki zabiegom tego typu dochodzi do istotnej zmiany wizerunkowej, która przekłada się na poprawę ogólnego stanu zdrowia osoby korzystającej z osiągnięć opisywanej dyscypliny medycznej [8].

Wpływ wyglądu zewnętrznego na zdrowie psychiczne pacjenta

Komfortem czy inaczej dobrą jakością życia można nazwać poczucie spełnienia, zadowolenia ze „stanu” (biorąc przy tym pod uwagę wszelkie okoliczności, które na niego wpływają), w którym jest aktualnie dana osoba. Oba te pojęcia dotyczą więc zdrowia psychicznego, które bywa zmienne w zależności od rozmaitych czynników.

Jednym z jego determinantów jest wygląd zewnętrzny, który, jak się okazuje, w bardzo wczesnym wieku zaczyna mieć znaczenie, a tym samym wpływ na ogóle samopoczucie i samoocenę [3]. Wśród dziewczynek pierwsze niezadowolenie z własnego wyglądu pojawia się w ósmym roku ich życia – po czym narasta wraz z mijającymi latami. Najbardziej zaawansowany stan tego typu dziewczynki osiągają między 12 a 15 rokiem życia [7].

Ze względu na potrzebę poczucia bycia atrakcyjnym wybrane osoby, zarówno panie, jak i panowie, decydują się na skorzystanie z zabiegów z zakresu medycyny estetycznej. Ich dążeniem jest celowa poprawa wyglądu – co, jak dostrzegają badacze, jest coraz częstsze [5]. Warto przy tym podkreślić, że taka celowa zmiana wyglądu zewnętrznego może przynieść pozytywne skutki w postaci podwyższenia samooceny, polepszenia jakości życia, a nawet znalezienia lepszego stanowiska pracy czy podwyższeniu swojego statusu społeczno-ekonomicznego [5].

W kontekście opisywanego tematu niewątpliwie duże znaczenie wydaje się mieć fakt, że pomiędzy typem osobowości a jakością życia danej osoby istnieje wyraźny związek. Oznacza to, że w zależności od tego, jaka jest osobowość pacjenta gabinetu medycyny estetycznej, takie jest jego zadowolenie z odbytego zabiegu [6]. Finalnie przekłada się to na jego ogólny komfort życia.

Medycyna estetyczna a aktywność fizyczna pacjenta

Jakość życia mierzona poprzez stopień odczuwalnego przez daną osobę zadowolenia z sytuacji czy stanu, w którym obecnie się znajduje, ma zatem związek z wyglądem zewnętrznym. Kwestie wizualne, estetyczne natomiast dotyczą bezpośrednio dbałości o swoje ciało i tym samym aparycję. W kontekście medycyny estetycznej kierowane więc są pytania odnoszące się do aktywności fizycznej.

Możliwość uprawiania sportu czy stopień aktywności fizycznej, który jest dopuszczalny po zabiegu z zakresu medycyny estetycznej, mogą być nieznacznie różne w przypadku poszczególnych pacjentów. Niemniej faktem jest, że zbyt szybki powrót do aktywności fizycznej może być powodem utrudnionej rekonwalescencji. Same dolegliwości, które są usuwane bądź niwelowane podczas zabiegu, mogą nie mieć wpływu na uprawianie sportów przez pacjentów (przykładem są dolegliwości skórne) [4], natomiast zupełnie indywidualnie powinien być traktowany stan pozabiegowy.

Podsumowanie

Wpływ zabiegów medycyny estetycznej na komfort życia pacjentów jest więc ogromny. Człowiek, a w szczególności płeć żeńska, już od najmłodszych lat ocenia siebie przez pryzmat swojego wyglądu zewnętrznego [3]. W tym czasie wypracowuje samoocenę, która z biegiem lat może doprowadzić do chęci skorzystania z wybranych zabiegów „upiększających”.

Dzięki wybranym praktykom realizowanym w gabinetach medycyny estetycznej pacjent może polepszyć swoje samopoczucie, poczuć się piękniejszy, ustabilizować swój wizerunek, znaleźć lepszą pracę czy podwyższyć swój status społeczno-ekonomiczny [5]. To wszystko prowadzi do polepszenia komfortu życia pacjenta.

Summary

Thus, the impact of aesthetic medicine procedures on the comfort of patients' lives is enormous. A person, especially the female sex, evaluates himself from an early age through the prism of his external appearance [3]. During this time, he develops a self-esteem that, over the years, can lead to a desire to use selected "beauty" treatments.

Thanks to selected practices carried out in aesthetic medicine offices, the patient can improve his well-being, feel more beautiful, stabilize his image, find a better job or increase his socioeconomic status [5]. All this leads to an improvement in the patient's well-being.

Bibliografia

[1] Asscher E.C., Schermer M., *Wish-fulfilling medicine in practice: the opinions and arguments of lay people*, „Journal of Medical Ethics” 2014, 40(12), (837-841). A.M. Buyx, *Be careful what you wish for? Theoretical and ethical aspects of wish-fulfilling medicine*, „Medicine, Health Care and Philosophy” 2008, 2(11), 133–143.

[2] Dylewska- Grzelakowska J., *Kosmetyka stosowana*, WSiP, Warszawa 1999.

[3] Furnham, A., Badmin, N., Sneade, I., *Body image dissatisfaction: Gender differences in eating attitudes, self-esteem, and reasons for exercise*, „The Journal of Psychology” 2002, 136(6), 581–596.

[4] Gałęba A., *Ocena jakości życia pacjentów przed i po wybranych zabiegach z zakresu medycyny estetycznej*, Uniwersytet Medyczny im. Karola Macinkowskiego w Poznaniu. Wydział Nauk o Zdrowiu, Poznań 2011. <http://www.wbc.poznan.pl/Content/206547/index.pdf> [dostęp: 14.12.2022 r.]

[5] Głębocka, A., *Niezadowolenie z wyglądu a rozpaczliwa kontrola wagi*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2009.

- [6] Kępa A., *Wpływ osobowości pacjentów na ich oczekiwania wobec gabinetów medycyny estetycznej*, „Kosmetologia Estetyczna” 2013, nr 1, s. 37–42.
- [7] Mirucka B., Sakson-Obada O., *Ja cielesne. Od normy do zaburzeń*, GWP, Sopot 2013.
- [8] Napiwodzka-Bulek K., *Medycyna estetyczna – humanistyczne dążenia czy „enhancement”?*, „Filozofia Publiczna i Edukacja Demokratyczna” 2017, t. 6, nr 1, s. 151–166.
- [9] Przyłipiak A. (red.), *Podstawy Medycyny Estetycznej*, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Białystok 2014.
- [10] Śpiewak R., *Estetologia medyczna, medycyna estetyczna, dermatologia estetyczna, chirurgia estetyczna, ginekologia estetyczna, stomatologia estetyczna – definicje i wzajemne relacje poszczególnych dziedzin*, „Estetologia Medyczna i Kosmetologia” 2012; nr 2(3), s. 70–71.